

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 386/2026-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetihó v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej JUDr. Ľudovítom Surnom, advokátom, Pavlice 183, proti nečinnosti Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, upovedomeniu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VI/2 Gd 162/24/1000-2 zo 4. augusta 2024, uzneseniu Správneho súdu v Bratislave č. k. 13Sa/7/2024-18 z 27. marca 2024 a uzneseniu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Ssk/63/2024 z 30. júla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 19. augusta 2024 sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia základných práv garantovaných v čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 40 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených v čl. 2, čl. 3 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) nečinnosťou Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „úrad“) spočívajúcou v nezačatí správneho konania, upovedomením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“), uznesením Správneho súdu v Bratislave (ďalej len „správny súd“) a uznesením Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „kasačný súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Žiada zrušiť upovedomenie generálnej prokuratúry, uznesenie správneho súdu a uznesenie kasačného súdu a zároveň navrhuje, aby ústavný súd prikázal úradu v jej právnej veci konať. Napokon žiada priznať jej finančné zadosťučinenie 4 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľke bol 30. decembra 2021 na základe zmluvy uzatvorenej s poskytovateľom zdravotnej starostlivosti poskytnutý zdravotno-kozmetický výkon (laserová operácia očí) a mala jej byť poskytnutá pooperačná starostlivosť. Po poskytnutí

zdravotnej starostlivosti úrad výkonom dohľadu u poskytovateľa zistil, že zdravotná starostlivosť jej nebola poskytnutá správne, teda v súlade s § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Sťažovateľka tak utrpela viaceré poškodenia zdravia identifikované v ústavnej sťažnosti. Napriek svojim zisteniam úrad nezačal konanie o uložení pokuty poskytovateľovi postupom podľa § 50 ods. 2 v spojení s § 64 ods. 2 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dohľade“), s čím sťažovateľka nesúhlasila.

3. V reakcii na pasivitu úradu sťažovateľka podala úradu podnet na začatie konania o uložení pokuty a podnet na prokuratúru pre nečinnosť úradu. Keďže tieto podania sa minuli úspechu, sťažovateľka podala na prokuratúre opakovaný podnet, v ktorom vyjadrila nesúhlas s vybavením skoršieho podnetu prokuratúrou. Upovedomením generálnej prokuratúry bol opakovaný podnet sťažovateľky odložený ako nedôvodný. Ochrany svojich práv sa sťažovateľka domáhala aj žalobou proti nečinnosti orgánu verejnej správy, v ktorej navrhla uložiť úradu povinnosť začať konanie a rozhodnúť o uložení sankcie. Túto žalobu správny súd postupom podľa § 98 ods. 1 písm. e) Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“) odmietol ako podanú zjavne neoprávnenou osobou. Kasačná sťažnosť, ktorú sťažovateľka podala proti uzneseniu správneho súdu, bola napadnutým uznesením kasačného súdu zamietnutá podľa § 461 SSP ako nedôvodná.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka kritizuje, že hoci úrad konštatoval, že poskytovateľ porušil povinnosť správne poskytovať zdravotnú starostlivosť, konanie o uložení pokuty nezačal. Nečinnosť úradu na základe viacerých jej podaní neeliminovala generálna prokuratúra, správny súd a napokon ani kasačný súd. Tvrdí, že touto nečinnosťou úradu, ktorá nemá identifikovateľný dôvod, štát porušil svoj pozitívny záväzok na ochranu jej zdravia, života a súkromia pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Zdôrazňuje, že napriek tomu, že štát zistil protiprávne konanie (správny delikt), ktorým došlo k zhoršeniu jej zdravia, rozhodol sa neposkytnúť jej žiadnu právnu ochranu s vysvetlením, že štát nie je povinný takúto ochranu poskytovať a zákonom je mu daná len možnosť administratívnej úvahy. V právnej veci sťažovateľky tak nie je rozpoznateľné, kde je hranica toho, či sa jej právam poskytne ochrana. Ďalej argumentuje, že štát dlhodobou (ne)rozhodovacou praxou odmieta navonok formulovať túto hranicu, keďže by tým vytvoril tlak na seba (musel by konať v podobných prípadoch) a aj poskytovateľov zdravotnej starostlivosti (platenie pokút), čím by došlo k zlepšeniu postavenia ďalších pacientov, čo však štát zjavne nepovažuje za svoj cieľ.

5. Sťažovateľka nesúhlasí so záverom, že sama nemá možnosť domôcť sa ochrany svojich práv a toto oprávnenie má podľa správneho súdu iba prokurátor, podľa ktorého ochrana práv sťažovateľky je na voľnej úvahe úradu, ktorú však nikto (ani prokurátor) nepozná. Podľa tvrdenia sťažovateľky sa žiaden z označených porušovateľov nezaoberal ústavným presahom a výkladom príslušných zákonných ustanovení ústavne konformným spôsobom. Napadnuté rozhodnutia sú tak z uvedených dôvodov ústavne nesúladne pre svoju zmätočnosť a arbitrárnosť a postup, ako aj výsledok konaní porušovateľov je podľa sťažovateľky ústavne neudržateľný.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy) a práva na súkromie, ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného života a ochranu zdravia (čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a čl. 40 ústavy a čl. 8 ods. 1 dohovoru) nečinnosťou úradu spočívajúcou v nezačatí administratívneho konania o uložení pokuty poskytovateľovi a uzneseniami správneho súdu a kasačného súdu, ktoré podľa tvrdenia sťažovateľky neposkytli ochranu jej práv.

7. Ústavnú sťažnosť sťažovateľky ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K upovedomeniu generálnej prokuratúry:

8. Pokiaľ ide o námietku porušenia označených práv sťažovateľky upovedomením generálnej prokuratúry, ústavný súd musí konštatovať, že v uvedenej časti ústavná sťažnosť nespĺňa náležitosť kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovenú v § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde. Podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 citovaného zákona obsahovať konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa navrhovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd. Ústavná sťažnosť sťažovateľky však ústavnoprávne relevantné dôvody, ktoré by poskytli základný východiskový rámec pre rozhodovanie ústavného súdu o namietanom porušení označených práv sťažovateľky, neobsahuje.

9. Sťažovateľka v rámci obsahu ústavnej sťažnosti prezentuje stanovisko o nesprávnom postupe úradu, avšak v nadväznosti na to absentuje v ústavnej sťažnosti akákoľvek argumentačná konfrontácia s namietaným vybavením jej opakovaného podnetu zo strany generálnej prokuratúry. Sťažovateľka jednak nijako ani v stručnej alebo rámcovej podobe neprezentovala, s akými argumentmi sa na generálnu prokuratúru obrátila, zároveň v ústavnej sťažnosti absentuje akákoľvek argumentačná konfrontácia (ústavnoprávne relevantného charakteru) s právnymi úvahami a právnymi závermi generálnej prokuratúry.

10. Ústavnú sťažnosť v danom rozsahu preto ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

III.2. K uzneseniu správneho súdu:

11. Pokiaľ ide o uznesenie správneho súdu, tu platí, že podľa princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám za podmienky, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd. Nie je preto

v dispozícii ústavného súdu preskúmať uznesenie správneho súdu, keďže ho už preskúmal na základe kasačnej sťažnosti kasačný súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť ochranu právam sťažovateľky. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú (m. m. napr. II. ÚS 684/2025).

III.3. K uzneseniu kasačného súdu:

12. Aj v tejto časti, ktorá smeruje proti uzneseniu kasačného súdu, ktorým bola zamietnutá kasačná sťažnosť sťažovateľky, je ústavná sťažnosť pomerne stroho a nedostatočne odôvodnená. Ústavný súd však v rámci materiálnej ochrany práv sťažovateľky, keďže v tejto súvislosti namieta porušenie viacerých subjektívnych práv hmotnej a procesnej povahy garantovaných ústavou a dohovorom, preskúmal napadnuté uznesenie kasačného súdu a dospel k záveru, že ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená.

13. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti bolo uznesenie správneho súdu, ktorým bola odmietnutá žaloba sťažovateľky z dôvodu jej podania neoprávnenou osobou. Touto žalobou sa sťažovateľka domáhala, aby správny súd uložil úradu ako žalovanému povinnosť začať konanie a rozhodnúť o uložení sankcie podľa § 50 ods. 2 zákona o dohl'ade. Dôvodom na odmietnutie žaloby bol záver, že sťažovateľka nie je aktívne legitimovaná na podanie žaloby, keďže v danom prípade nedošlo k začatiu administratívneho konania a v správnej žalobe ani netvrdila, že by išlo o nečinnosť v už začatom administratívnom konaní, a zároveň preto, že sťažovateľka nie je prokurátor, ktorý je jediným aktívne legitimovaným subjektom na podanie takejto žaloby.

14. Ako už sťažovateľke ozrejmila generálna prokuratúra v napadnutom upovedomení, z právnej úpravy vzťahujúcej sa na vec sťažovateľky nevyplýva orgánu verejnej správy povinnosť začať *ex offio* konanie o uložení sankcie poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti. Zároveň generálna prokuratúra uviedla, že imanentnou podmienkou pre konštatovanie nečinnosti orgánu verejnej správy je protiprávnosť postupu orgánu verejnej správy. Znamená to, že orgán verejnej správy, ktorému zákon ukladá povinnosť začať administratívne konanie z úradnej moci, tak neučinil. Nekonanie teda musí byť v rozpore s konkrétnym právnym ustanovením, ktoré obsahuje **príkaz** pre správny orgán určitým spôsobom postupovať, konať, vykonávať konkrétne úkony a rozhodovať. Z formulácie § 50 ods. 2 zákona o dohl'ade však úradu nevyplýva povinnosť (príkaz) začať konanie o uložení sankcie, ak pri výkone dohl'adu nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti zistí, že zdravotná starostlivosť nebola poskytnutá správne. Vzhľadom na to nebolo možné v danom prípade skonštatovať nečinnosť orgánu verejnej správy, pretože žiadne právne ustanovenie neukladá úradu po skončení výkonu dohl'adu povinnosť uložiť dohliadanému subjektu sankciu.

15. Aj kasačný súd v napadnutom uznesení v bode 22 skonštatoval, že § 50 ods. 2 zákona o dohl'ade neobsahuje zákonný príkaz adresovaný žalovanému uložiť pokutu (v prípade splnenia tam uvedenej podmienky), zakladá len možnosť postupovať takýmto spôsobom. Ide teda o procesný postup, keď správny orgán **môže** začať správne konanie o uložení pokuty z úradnej moci, nie je však jeho povinnosťou určitým spôsobom konať (*ex offio*). V tomto ustanovení je vyjadrená zásada oportunity, v zmysle ktorej je vecou diskrecie žalovaného určiť ďalší postup potom, ako pri výkone dohl'adu nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti zistil, že zdravotná starostlivosť nebola poskytnutá správne (v zmysle rozhodnúť sa, či začne alebo nezačne správne

konanie o uložení sankcie podľa § 64 ods. 2 zákona o dohľade). Keďže v prejednávanej veci nedošlo k začatiu administratívneho konania, nebolo podľa kasačného súdu ďalej potrebné zaoberať sa ani otázkou prípadného účastníctva sťažovateľky v takomto (nezačatom) administratívnom konaní.

16. Pokiaľ ide o zachovanie základných práv sťažovateľky procesnej povahy, ústavný súd neidentifikoval dôvod, pre ktorý by sa nestotožnil s názorom kasačného súdu, že predpokladom prípustnosti žaloby fyzickej osoby proti nečinnosti orgánu verejnej správy je predovšetkým existencia už začatého administratívneho konania, ale tiež jej postavenie ako účastníka v ňom. Z uvádzaných dôvodov nemohlo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, pretože týchto, svojím zameraním procesných práv, sa možno s poukazom na čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

17. Opodstatnené nie sú ani námietky sťažovateľky, pokiaľ ide o hmotné práva zaručené ústavou a dohovorom, pretože ich ochrany sa sťažovateľka domáha v nadväznosti na porušenie procesných práv. Vzhľadom na to, že chyba ústavne relevantná súvislosť medzi uznesením kasačného súdu a dôvodmi formulovanými v ústavnej sťažnosti, je potrebné aj v tejto časti podanú ústavnú sťažnosť v rozsahu smerujúcom proti uzneseniu kasačného súdu odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.4. K nečinnosti úradu:

18. Ani námietke proti postupu úradu v podobe nezačatia konania o uložení administratívnej sankcie poskytovateľovi nemožno priznať procesný úspech. Žaloba proti nečinnosti orgánu verejnej správy (v tomto prípade úradu) v danom prípade už na prvý pohľad nebola účinným prostriedkom nápravy, keďže Správny súdny poriadok jej podanie, ako už ústavný súd podotkol, v okolnostiach veci vylučuje. Prípadné konanie úradu by navyše nemalo potenciál ovplyvniť hmotnoprávne postavenie sťažovateľky, preto záver ústavného súdu týkajúci sa postupu úradu nemôže byť odlišný od ústavne udržateľných záverov kasačného súdu. Napokon, tak správne súdnictvo, ako aj ústavný súd (v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy) poskytujú ochranu základným právam a slobodám fyzických osôb a právnických osôb. Z uvádzaných dôvodov musela byť ústavná sťažnosť v tomto rozsahu odmietnutá z dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnená.

19. So zreteľom na uvedené závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k zisteniu o potrebe jej odmietnutia v celosti. Bolo tak už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v ústavnej sťažnosti.

20. V závere ústavný súd uvádza, že týmto rozhodnutím nie sú pri splnení zákonom stanovených podmienok dotknuté nároky v súkromnoprávnej sfére.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júla 2026

Peter Molnár
predseda senátu